

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5Tos/140/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122010598
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bc. Viktor Marko, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6122010598.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Nováka, LL.M., a sudcov Mgr. Jána Bednára a JUDr. Bc. Viktora Marka, PhD., v trestnej veci odsúdeného U. T., o návrhu na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, prejednal na neverejnom zasadnutí konanom dňa 29. novembra 2022 v Banskej Bystrici sťažnosť odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 5PP/37/2022 zo dňa 23. septembra 2022, a takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušuje uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 5PP/37/2022 zo dňa 23. 09. 2022.

Rozhodujúc sám podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona odsúdeného U. T., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom X. XX, t. č. ÚVTOS Banská Bystrica - Kráľová, podmiennečne prepúšťa z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 2T/114/2014 zo dňa 23. 09. 2014 v spojení s uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 2T/114/2014 zo dňa 17. 03. 2017.

Podľa § 68 ods. 1 Trestného zákona súd určuje skúšobnú dobu vo výmere 18 (osemnásť) mesiacov.

odôvodnenie:

Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 5PP/37/2022 zo dňa 23. 09. 2022 podľa § 67 ods. 1 Trestného zákona zamietol žiadosť odsúdeného U. T. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 2T/114/2014 zo dňa 23. 09. 2014 v spojení s uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 2T/114/2014 zo dňa 17. 03. 2017.

Proti tomuto uzneseniu podal priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí sťažnosť odsúdený, ktorú neskôr písomne odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu v podstate tým, že podľa jeho názoru základný účel trestu spočívajúci v prevýchove páchatel'a trestného činu vzhľadom na trvanie výkonu trestu odňatia slobody viac ako 7 rokov, ako aj hodnotenie ústavom na výkon trestu, bol v tomto prípade naplnený a ďalšie trvanie výkonu trestu nie je nevyhnutné. Poukázal ďalej na hodnotenie Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, ktoré bolo kladné a v jeho prospech. Z hodnotenia je zrejmé, že má predpoklady k úspešnému návratu do spoločnosti a k vedeniu riadneho života v prípade podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody. V tomto smere preto nesúhlasí s rozhodnutím okresného súdu, ktoré odôvodnil nevykonaním ochranného protitoxikomanického liečenia, nakoľko táto povinnosť bola zrušená súdnym rozhodnutím Okresného súdu Zvolen o zmene ústavnej liečby na liečbu ambulantnú. Hodnotenie okresného súdu o nevyhnutnosti potreby liečenia v ústave na výkon trestu je irelevantné a ničím nepodložené, nakoľko zmena liečby nastala na podklade znalca, o čo sa opieral Okresný súd Zvolen pri rozhodnutí o zmene spôsobu liečby. Už viac ako 7 rokov abstínuje od užívania omamných a psychotropných látok, čo je pre naplnenie účelu trestu dôležitejšie, ako akékoľvek iné aktivity zamerané na protitoxikomanickú osvetu. Navrhol preto, aby krajský súd zrušil napadnuté rozhodnutie a sám rozhodol tak, že ho podmiennečne prepustí z výkonu trestu odňatia slobody a uloží mu primeranú skúšobnú dobu, alternatívne, aby zrušil napadnuté

rozhodnutie a uložil okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol, a aby zároveň podľa § 194 ods. 4 Trestného poriadku nariadil, aby bola vec prejednaná v inom zložení senátu.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako nadriadený orgán, skúmal, či bola sťažnosť odsúdeného podaná včas, či bola podaná oprávnenou osobou, a či nedošlo k späťvzatiu sťažnosti alebo k vzdaniu sa práva podať sťažnosť.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Postupom podľa vyššie citovaného zákonného ustanovenia a po preskúmaní trestného spisu krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť bola podaná včas, oprávnenou osobou, a je aj dôvodná.

Krajský súd po preskúmaní napadnutého uznesenia a celého spisového materiálu zistil, že okresný súd vykonal na verejnom zasadnutí všetky potrebné dôkazy podstatné pre rozhodnutie o žiadosti odsúdeného o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Nesprávne však dospel k záveru, že v prípade odsúdeného neboli splnené všetky tri podmienky na podmieňané prepustenie.

Na úvod krajský súd konštatuje, že odsúdený nemá automaticky na podmieňané prepustenie nárok. Trestný zákon ponecháva súdu plne na úvahu, či pri zohľadnení a zhodnotení všetkých skutočností návrhu vyhovie, alebo nie. Samozrejme podmienkou je, aby svoje rozhodnutie racionálne a zrozumiteľne zdôvodnil. Zmyslom podmieňaného prepustenia totiž nie je, aby za dobré správanie, resp. za dobrú prácu vo výkone trestu odňatia slobody bol odsúdený automaticky prepustený po vykonaní stanovenej doby trestu, bez zreteľa na účel trestu. Podmieňané prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom k účelu trestu a k ďalším okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený aj na slobode povedie riadny život a že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Možno teda uzavrieť, že sa jedná o inštitút mimoriadny, bez stanovenia povinnosti súdu odsúdenému vyhovieť.

V súvislosti so splnením podmienok pre podmieňané prepustenie krajský súd dodáva, že prvá (formálna) podmienka, teda vykonanie určitej vyžadovanej časti trestu, bola v prípade odsúdeného splnená. Taktiež bola splnená druhá (materiálna) podmienka, teda že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, čo je zrejme aj z písomnej správy ÚVTOS Banská Bystrica - Kráľová zo dňa 19. 08. 2022. Čo sa však týka tretej (materiálnej) podmienky, tak krajský súd dospel k opačnému názoru ako okresný súd, teda že táto podmienka bola zo strany odsúdeného taktiež splnená.

Krajský súd v tejto súvislosti poznamenáva, že všeobecné súdy sú povinné pri rozhodovaní o žiadosti odsúdeného o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodovať vždy na základe dostatočne zisteného skutkového stavu, teda komplexných informácií o odsúdenom vzťahujúcimi sa nielen na jeho minulosť, ale tiež na aktuálny stav nápravy a polepšenie počas výkonu trestu a ďalšie relevantné okolnosti. Tieto údaje však nestačí iba zhromaždiť, ale všeobecné súdy sa nimi musia skutočne zaoberať a zobrať ich do úvahy pri posúdení žiadosti o podmieňané prepustenie (nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 355/2021 zo dňa 26. 08. 2021). Okresný súd však takýmto spôsobom v prejednávanej veci nepostupoval, pretože napriek tomu, že zo spisového materiálu, ako aj z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplývali okolnosti, ktoré svedčili v prospech podmieňaného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, sa v podstate zameral na skutočnosť, že odsúdený doposiaľ nevykonal súdom uložené ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou, a z toho dôvodu nemal okresný súd za preukázané, že by odsúdený mohol naplniť podmienku očakávania, že po podmieňanom prepustení bude viesť riadny život. Krajský súd pripomína, že pôvodne bolo odsúdenému uložené ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou, ktoré však bolo rozhodnutím Okresného súdu Zvolen zmenené na ambulantnú formu, z čoho je zrejme, že u odsúdeného už nastali určité zmeny v jeho správaní a postojí k užívaniu návykových látok, a teda v prípade podmieňaného prepustenia môže ihneď nastúpiť ambulantnú liečbu, pričom ak by tak neurobil, sám by sa vystavil riziku, že by mohol byť trestne stíhaný pre naplnenie skutkovej podstaty prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. f) Trestného zákona.

Ďalšou skutočnosťou, ktorou okresný súd odôvodnil zamietnutie žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, bola trestná minulosť odsúdeného. Predpoklad vedenia riadneho života v budúcnosti nemôže byť založený predovšetkým, či dokonca výlučne na trestnej minulosti konkrétneho jednotlivca. Je potrebné zohľadniť ďalšie aktuálne poznatky o osobe odsúdeného, stav jeho nápravy i prostredie, v ktorom by sa ocitol po prípadnom podmiennečnom prepustení na slobodu, ako aj zaoberať sa okolnosťami spáchania trestnej činnosti s ohľadom na mieru prekonania subjektívnych príčin tejto trestnej činnosti na strane odsúdeného. Trestnú minulosť nemožno hodnotiť formalisticky - koľkokrát bol jednotliviec odsúdený, koľkokrát vykonával nepodmiennečný trest odňatia slobody či koľkokrát porušil podmienky podmiennečného prepustenia. Pri posúdení predpokladu vedenia riadneho života v budúcnosti je ďalej potrebné zohľadniť aktuálne poznatky o osobe odsúdeného (v tomto smere je významným zdrojom vyjadrenie riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody zo dňa 19. 08. 2022), stav jeho nápravy i prostredie, v ktorom by sa po prípadnom podmiennečnom prepustení z výkonu trestu ocitol (pozri bližšie nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 36/2022 zo dňa 24. 05. 2022).

V tejto súvislosti krajský súd opätovne poukazuje na hodnotenie odsúdeného zo strany ústavu na výkon trestu odňatia slobody, ktoré vyznieva výlučne v jeho prospech, a z ktorého okrem iného napr. vyplýva, že odsúdený má kritický postoj k spáchanej trestnej činnosti, bol 6 krát disciplinárne odmenený, pričom disciplinárne potrestaný nebol ani raz, zapája sa do prednáškových činností zameraných na vzdelávanie a resocializáciu v oblasti závislostí, 2 krát mu bolo udelené povolenie na opustenie ústavu, pričom v oboch prípadoch podmienky povoleného opustenia splnil, jeho pracovné hodnotenie je kladné, bez akýchkoľvek výhrad, a styk s rodinnými príslušníkmi udržiava pravidelne. Aj na základe toho potom ústav na výkon trestu odporučil odsúdeného U. T. podmiennečne prepustiť. Všetky tieto skutočnosti potom vo svojom súhrne podľa názoru krajského súdu dávajú dostatočný predpoklad, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život, čím je splnená aj tretia (materiálna) podmienka podmiennečného prepustenia.

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie, rozhodne vo veci sám.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti preto krajský súd v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a sám vo veci rozhodol tak, že odsúdeného U. T. podmiennečne prepustil z výkonu trestu odňatia slobody, a zároveň určil skúšobnú dobu vo výmere 18 mesiacov. Bude teda výlučne na odsúdenom, aby preukázal, že dokáže viesť riadny život, nedopúšťať sa žiadneho protiprávneho konania a zdržať sa užívaniu návykových látok, ktoré viedli k obom jeho odsúdeniam.

Uznesenie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 180 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.